

Granskning av Vård som skjutits upp med anledning av pandemin - Rapport nr 16 – 2021 HSN

Hälso- och sjukvårdsnämnden ser positivt på att Region Skånes revisorer granskar nämndens arbete med vård som skjutits upp med anledning av pandemin då detta kan bidra till att höja kvaliteten inom hälso- och sjukvården. Granskning och utvärdering är särskilt viktigt i samband med en extraordinär händelse som covid-19-pandemin för att förstå dess inverkan på invånarnas möjlighet till god hälsa och vård i rätt tid.

Hälso- och sjukvårdsnämnden rekommenderas att i samråd med regionstyrelsen utforma en tydligare strategi/åtgärdsplan för att inventera och åtgärda de uppskjutna vårdinsatserna som är kopplade till pandemin, inkluderande regionövergripande produktionsplanering.

Hälso- och sjukvårdsnämnden delar granskningens bild av att Region Skåne redan före pandemin haft bristande tillgänglighet. Nämnden gav redan i mars 2020 hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för tillgänglighetsarbetet. Uppdraget rapporterades i oktober 2020, i anslutning till att de andra pågående satsningarna redovisades. Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att ett framgångsrikt tillgänglighetsarbete kräver ett antal olika insatser på olika nivåer och av olika karaktär. Av rapporten framgår att nämnden fattat ett antal beslut i syfte att öka tillgängligheten och avlasta de hårdast drabbade verksamheterna. Hälso- och sjukvårdsnämnden har via framför allt hälso- och sjukvårdsdirektören fortlöpande hållits informerad om framdriften i de olika delarna av tillgänglighetsarbetet.

Hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde innefattar, enligt reglementet, bland annat att lämna förslag till hälso- och sjukvårdsbudget, inkluderat uppdrag, prioriterade områden samt mål för hälso- och sjukvården, inför beslut i fullmäktige. Ansvar för genomförandet av produktion i egen regi åligger respektive sjukvårdsstyrelse och nämnd. Regionstyrelsen ansvarar för ledningen av regionens egna hälso- och sjukvård, inklusive tandvård. Sjukhusstyrelser och sjukvårdsnämnder har driftsledningsansvar för sina respektive ansvarsområden.

Utvecklingen av pandemin har lett till en situation som inte var känd då uppdrag beslutades för år 2021. I nämndens interna kontrollplan finns flertalet

kontrollpunkter som utgår från identifierade risker för måluppfyllelse och nämnden har, utifrån sitt ansvarsområde, agerat på bristande måluppfyllelse avseende tillgänglig hälso- och sjukvård samt nya behov med anledning av Covid-19 pandemin. Flertal beslut om utökad kapacitet har fattats utifrån att kapacitet identifierats inom egen regi, genom befintliga avtal och genom utlösande av optioner. Kapacitet har även säkrats genom nya upphandlingar.¹

Av granskningsrapporten framgår att pandemin inneburit en exceptionell utmaning för regionens hälso- och sjukvård och hälso- och sjukvårdsnämnden gör samma bedömning. Baserat på uppföljningen som skett via hälso- och sjukvårdsdirektörens rapportering samt bl.a. normaliseringsprocessens delrapporter gör nämnden bedömningen att högt medicinskt prioriterad vård i stort sett har upprätthållits men att den lägre prioriterade vården drabbats hårt av undanträngningseffekter. I sammanhanget vill nämnden dock framhålla att den grundläggande inriktningen att vård ska ges efter behov har varit tydligt uttalad även under pandemin och upprätthållits. Det har alltså inte varit så att en covid-19-diagnos i sig prioriterats före annan vård. Däremot har ett stort antal patienter, pga covid-19 haft behov av akut sjukhusvård, dvs. ett medicinskt behov som varit akut och högt prioriterat.

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att det intensifierade regionala samarbetet har utgjort en framgångsfaktor även inom denna del av Region Skånes krishantering. En regional produktionsplanering är en grundförutsättning för ett ändamålsenligt resursutnyttjande syftande till att ge invånarna en god vård i rimlig tid, en förbättrad tillgänglighet. Den regionala modellen för produktionsplanering som införts ger även möjlighet till att få en uppfattning om tidsplaner och i takt med att pandemins effekter klingar av kan man förvänta sig färre störningar och en bättre träffsäkerhet i dessa planer. Detta arbete har bedrivits under ledning av Avdelningen för hälso- och sjukvårdsstyrning tillsammans med berörda förvaltningars ledningsfunktioner. Det har av rapporteringen också framgått att det under pandemins lugnare perioder skett en hög produktion och minskade köer även inom de vårdutbud som drabbats hårdast av undanträngning. Olyckligtvis har dessa perioder med arbetsro för verksamheterna varit för få. Hälso- och sjukvårdsnämnden vill dock framhålla att ansvaret för styrning av respektive verksamhet ligger hos respektive driftsnämnd och driftstyrelse.

Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att en förbättrad tillgänglighet är ett tydligt övergripande mål i Region Skåne och genomsyrar de flesta styrande dokument. De olika uppdrag med tillgänglighetsförbättrande åtgärder som beslutats om och som pågår ryms under denna målbild och utgör tillsammans en tydlig riktning. Hälso- och sjukvårdsnämnden delar dock rapportens uppfattning att styrningen mot en god tillgänglighet behöver utvecklas ytterligare. Detta arbete har redan påbörjats och exempelvis har regionfullmäktige i verksamhetsplan och budget

¹ Beslut HSN: §6 2021-02-11, §27 2021-03-04, §45 2021-05-06, §63 2021-06-24 samt §153 2021-12-21. Delegationsbeslut, 2021-07-16, om upphandling av robotassisterad högprioriterad kirurgi vid gynekologisk cancer.

för 2022 beslutat att en mer operativ köreglerande funktion ska tillsättas.

Avseende granskningens rekommendation anser nämnden att inventeringen av uppskjutna vårdinsatser är ändamålsenlig men delar uppfattningen att strategi och åtgärdsplan kan förtydligas ytterligare. Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer i samråd med regionstyrelsen ta fram ett förslag till strategi/åtgärdsplan som beslutas av regionstyrelsen. Syftet med planen är att ytterligare tydliggöra ansvar och roller samt aktiviteter inom ramen för arbetet med den undanträngda vården och dess del i helheten och det sammantagna tillgänglighetsarbetet.

Avslutande kommentar

Hälso- och sjukvårdsnämnden är väl medveten om de exceptionella utmaningar som hälso- och sjukvården ställts inför och att en försämrad tillgänglighet delvis varit oundviklig. Hälso- och sjukvårdsnämnden och andra aktörer har tidigt igångsatt processer för att värdera och mildra undanträngningseffekter och återuppta normal produktion så snart som möjligt men utan att äventyra medarbetarnas välmående. Denna utmaning omfattar flera perspektiv som behöver balanseras men om det görs framgångsrikt uppnår vi goda möjligheter att erbjuda invånarna god tillgänglighet inom en nära framtid. För att ytterligare tydliggöra strategin vidtas åtgärd enligt ovan och i enlighet med granskningens rekommendation.

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör